

EXISTEIXEN REALMENT

**ELS FORATS
NEGRES?**

Quan encara no fa dos mesos del canvi de govern en la Generalitat valenciana, els populars han començat a denunciar l'existència de 'forats' econòmics deixats pels socialistes. El PSOE s'ha afanyat a contestar que són "desviacions" i "crèdits ampliables" i ha desafiat els conservadors a presentar totes les presumptes irregularitats al síndic de comptes.

Tan misteriosos, profunds i inexcrutables semblen els "forats econòmics" que el PP afirma que ha trobat a la Generalitat valenciana, com insondables i desconeguts es mantenen els forats negres de l'univers segons els científics. Almenys per al públic en general. És clar que tot depèn del vidre amb què es mira i allò que uns, els populars, han vist després de fer un examen a ull de l'estat dels comptes de cada conselleria, els altres, els socialistes, afirmen ben clar que no hi veuen ni amb microscopi. Però no és solament qüestió de vista, ans també ho és de llengua. Si l'actual govern de la Generalitat diu preferentment "forats", terme reduccionista que s'ha imposat amb bona ajuda dels mitjans de comunicació; els qui actualment són primer grup de l'oposició matisen i diferencien entre "modificacions de crèdit", "desviacions del pressupost" i "crèdits ampliables".

Els diferents forats denunciats públicament, encara que no legalment, pel PP sumen un total de 43.681 milions, que es reparteixen en 4.500 milions del Pla de l'Habitatge a la Conselleria d'Obres Públiques; 38.181 milions, a la de Sanitat; i mil milions, a la de Medi Ambient. Fonts de la Conselleria d'Economia afirmen a més que aquests buits no es poden omplir amb els diners d'altres conselleries perquè totes tenen el seus pressupostos compromesos fins a final d'any.

Un forat a l'habitatge. La primera conselleria a denunciar un forat va ser la d'Obres Públiques. Segons el seu titular, Luís Fernando Cartagena, en el Pla d'Habitatge hi ha 4.500 milions de pessetes que s'han desfasat en relació amb les previsions pel 1995 perquè el nombre de sol·licituts de crèdits per a Vivendes de Protecció Oficial (VPO) i Vivendes de Preu Taxat (VPT) ha estat molt superior als càlculs prevists. Aquest fet, que els socialistes interpreten com un èxit del pla de l'habitatge, ha cremat les mans dels populars com una patata calenta amagada dins un dels calaixos del traspàs. O així ho han fet veure. Les primeres reaccions van ser alarmistes. Els populars parlaren de tallar el Pla de l'Habitatge només assabentar-se del tema, és a dir cinc mesos abans del previst ja que el termini de presentació de sol·licituds acaba el 31 de desembre. De seguida, però, van eixir veus en contra d'aquesta mesura, entre elles la del president de la Federació de Constructors d'Alacant (FECIA) i vice-president de la patronal de la construcció del País Valencià, Ramón Jerez. El Consell va parlar també de tocar el deute públic de la Comunitat Valenciana. Les veus socialistes s'alçaren aleshores en defensa del que, asseguren, és el deute d'una comunitat autònoma millor qualificat internacionalment després de la del País Basc.

Per Miguel Mazón, ex-secretari de la Conse-

lleria d'Economia i ara membre del grup socialista a l'Ajuntament de València, la situació reflecteix en realitat un èxit del Pla de l'Habitatge perquè la recuperació de la construcció, a causa del pes del sector, provoca una recuperació de l'economia i perquè comporta la creació de molts llocs de treball. Les possibilitats, aleshores, són dues: retallar el pressupost d'altres conselleries "en benefici de l'economia i el treball" o demanar a l'estat els excedents d'aquest pla d'altres comunitats autònomes, "la majoria d'elles governades pel PP, on no hi ha hagut prou sol·licituds perquè la gestió del pla no ha estat bona". Mazón criticava especialment, en declaracions a EL TEMPS, que el PP es plantejara la possibilitat de posar en perill la fiabilitat del deute públic valencià: "Això vol dir que no es creuen ni la mateixa autonomia valenciana".

Finalment, la Conselleria d'Obres Públiques reconeix que la construcció "dins del model econòmic valencià, té un elevat valor estratègic en la recuperació de l'economia" i, donat que, si es tallara el pla, el nombre d'afectats podria ser de 34.000 compradors, decideix tirar endavant el Pla sol·licitant el Ministeri corresponent l'ampliació a l'any 1996 per poder cobrir les expectatives d'aquests possibles afectats. Així ho proposaran, diu aquesta conselleria, en la Conferència Sectorial d'Habitatge que s'ha de celebrar el 12 de setembre amb la participació de representants de l'estat i de les comunitats autònomes.

Malestar a Sanitat. La Conselleria de Sanitat és la menys sanejada econòmicament, segons els populars. Un total de 38.181 milions de pessetes sumaria el dèficit d'aquest departament, que els nous gestors van trobar "en un calaix". La patologia del departament, segons diagnòstic del doctor Farnós, titular d'aquesta cartera, està localitzada en tres punts concrets: en la ma d'obra o capítol I (de pagament del personal sanitari); en velles malalties heretades, com ara els deutes del 93 (7.214 milions), del 94 (6.438 milions), a més de 5.000 milions de menys en la previsió del deute de 1995; i, per últim, les despeses farmacèutiques, que, per culpa d'una "incorrecta" elaboració dels pressupostos presenta un desajust de 13.008 milions.

Els socialistes expliquen que aquestes dades no són falses però que es produeixen anualment com a conseqüència del funcionament dels pressupostos estatals de Sanitat en relació amb els de les comunitats autònomes. Com els pressupostos de sanitat estatals no es fan com a pressupostos reals, explica l'ex-secretari general de la Conselleria d'Economia, Miguel Mazón, tots els anys hi ha un ajust que corregeix la desviació que s'ha produït en relació amb les previsions. És a dir, que si finalment les despeses sanitàries pugen un 2% més que la previsió

per al territori cobert per l'Insalud (el 49% de tot el territori estatal), l'estat també s'encarrega d'augmentar els fons destinats a sanitat en aquelles autonomies que compten amb competències en la matèria. La correcció ve donada pel percentatge d'individus que cobreix cada zona. Això pel que fa al pressupost o capítol II. A banda d'aquests raonaments, Mazón diu clarament que ell no posa la mà al foc per ningú: "Si realment les factures que s'han trobat superen la xifra de desviació, que les traguem i que es depuren responsabilitats".

Les despeses de farmàcia, en canvi, són sempre un crèdit ampliable, segons Mazón, "ja que mai no es poden calcular exactament quants medicaments es receptaran ni es pot dir als metges que rezepten menys". Aquest apartat es pot ampliar sempre que la desviació no supere un 13% la previsió inicial. Mazón insisteix, però, a assenyalar la necessitat de controlar més les despeses de farmàcia i imitar sistemes d'altres països on les càpsules, per exemple, es venen per unitats i no per caixes. A més, en aquest sentit, Mazón afirma que hi ha un compromís verbal del ministre d'Economia, Pere Solbes, de tornar a les comunitats autònomes el que els desplaçats d'altres comunitats han gastat en concepte de fàrmacs. Aquest compromís podria representar un pulmó -econòmic- artificial per al nou govern.

Les mancances en el capítol I, destinat al salari del personal sanitari, són les que més sorprenen qui va ser el responsable màxim de l'economia valenciana després del conseller perquè, afirma, es tenia molta cura amb aquestes despeses. Per això dubta de les afirmacions dels populars i alhora critica l'acord que signaren els conservadors amb un sindicat mèdic abans d'arribar al govern i segons el qual es comprometien a pujar el sou "més que al territori Insalud i sense rebre res a canvi". Precisament, la setmana passada, el líder del sindicat convocant de la vaga de metges especialistes a Alacant va ser nomenat delegat territorial de la Conselleria de Sanitat en aquella província.

Una branca podada. La superconselleria que actualment regeix la regionalista Maria Àngels Ramon-Llin, fruit de l'empelt de la de Medi Ambient amb la d'Agricultura -o a l'inrevés- també ha estat podada. Segons els nous gestors, un total de 1.658 milions de pessetes s'haurien retallat de la branca pressupostària inicialment destinada a repoblació forestal, un apartat especialment delicat si tenim en compte els incendis que en els darrers anys, especialment el 1994, van arrasar el País Valencià. La retallada representaria un 30% del total que la Generalitat s'havia compromès a invertir en la matèria i hauria segat les partides de repoblacions forestals, defensa passiva del bosc contra el foc i la de construcció d'instal·lacions

Miguel Mazón, ex secretari general d'Economia, assegura que els forats no són "forats" sinó "desviacions" o "crèdits ampliables", però com no es vol cremar les mans per ningú insisteix a dir que els populars porten les factures a la Sindicatura de Comptes.

Luis Fernando Cartagena, conseller d'Obres Públiques, ha decidit no tallar el Pla de l'Habitatge com va anunciar inicialment, malgrat el 'forat' de 4.500 milions de pessetes que afirma que ha trobat.

per eliminar residus. El tema és greu perquè tant la població com els mitjans de comunicació estan especialment sensibilitzats en el tema dels incendis, sobretot després de la desfeta de l'any passat. La cosa es complica perquè aquesta retallada, segons els regionalistes, no ha estat publicada al Diari Oficial de la Generalitat, com és obligatori. El socialista Mazón, per la seua banda, assegura que sí que l'han publicada, i aventura que els diners van ser dedicats a reduir el problema de la sequera, que enguany ha estat especialment crua. A més, recorda, es va dur a terme també un retall general del pressupost que va afectar moltes conselleries, després que el mateix estat en retallara el seu.

Els populars, per la seua banda, continuen defensant que no pot haver-hi "transvasaments" pressupostaris d'una conselleria a una altra perquè no hi ha diners en cap. Tot el pressupost, afirmen, està compromès. El conseller d'Indústria i Comerç, Diego Such, afirma que en algunes direccions generals, com la de Comerç, no hi ha ni una pesseta per començar a engegar projectes. Els socialistes consideren que aquest és el funcionament normal d'una administració: si el 30 de juny no està tot lligat, com ha d'estar tot executat el 31 de desembre?, es pregunten. Però els actuals gestors raonen que en any d'eleccions els polítics han de treballar amb el pensament clar que poden perdre el govern i un nou equip pot tenir nous projectes.

El traspàs del govern, que en un principi va semblar modèlic, comença ara a enterbolir-se i els hereus afirmen que els socialistes els han deixat un munt de coses amagades i poc clares. Mentrestant, els acusats qualifiquen de victimisme l'actitud dels populars, que pretenen, diuen, presentar-se com a salvadors d'una casa, la Generalitat, que amenaça ruïna. El president, Eduardo Zaplana, per acabar-ho d'adobar, va donar al seu govern un missatge per calmar els ànims que semblava llançar més llenya al foc: "no continuen amb la dinàmica de denúncies de forats, perquè no m'agradaria traslladar a la societat una visió sumament derrotista i pessimista, que és la que en realitat ens estem trobant".

El PSPV-PSOE, que afirma que vol l'aigua clara, ha desafiat els populars que traslladen tots els suposats forats al síndic de comptes perquè ell done una resolució definitiva. L'actual Consell ha dit que està disposat a adreçar tota la documentació necessària al síndic, però no ho farà fins a mitjan setembre perquè vol preparar-la acuradament. L'anterior govern, per la seva banda, ja va adreçar tots els comptes de l'actual exercici fins el 30 de juny a la Sindicatura, punt que ha estat confirmat a EL TEMPS per fonts d'aquesta institució, encara que no han aclarit si la documentació tramesa era completa o incompleta. A més les vacances del Síndic han impedit que la sindicatura emeta cap informe sobre aquests comptes.

Àlex Milian